

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
в.о. зав.кафедри
педагогіки та освіти
Задорожна-Княвчицька І.В.
Протокол засідання кафедри
№ 1 від 30.09.2017

Схвалено Вченою радою ФІМ
Протокол № 1 від 26.09.2017

**КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА

Галузь знань
01 Освіта

Спеціальність
014 Середня освіта

Спеціалізація
014.02 Мова і література (із зазначенням мови)
014.03 Історія

Освітньо-професійні програми
«Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Історія»

Автор: І.В.Соколова, професор кафедри педагогіки та освіти

2017 рік

ЗМІСТ КНМЗНД

Навчальна програма дисципліни.....	4
Робоча програма навчальної дисципліни.....	11
Навчальний контент.....	23
Методичні рекомендації до проведення практичних (семінарських) занять і самостійної роботи	27
Засоби діагностики навчальних досягнень студентів	28
Перелік навчально-методичних посібників, технічних засобів навчання.....	33
Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками (посібниками) з дисципліни.....	34

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Маріупольський державний університет
Факультет іноземних мов
Кафедра педагогіки та освіти

КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань
01 Освіта

Спеціальність
014 Середня освіта

Спеціалізація
014.02 Мова і література (із зазначенням мови)
014.03 Історія

Освітньо-професійні програми
«Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Історія»

2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО Маріупольський державний університет

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освіти **Соколова Ірина Володимирівна**

РЕЦЕНЗЕНТИ : *Осадчий В.В.*, доктор педагогічних наук, професор,
Мелітопольський державний педагогічний університет
Кристончук Т. Є., доктор педагогічних наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет

Обговорено та рекомендовано до затвердження кафедрою педагогіки та освіти
Маріупольського державного університету, «30» серпня 2017 року, протокол № 1.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Компаративна педагогіка” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти ОС магістра галузі знань 01 Освіта; спеціальності 014 Середня освіта; спеціалізацій 014.02 Мова і література (із зазначенням мови), 014.03 Історія; освітньо-професійні програми «Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Історія».

Програма є авторською. *Зміст програми визначено з урахуванням досвіду науково-педагогічної діяльності лектора; наукових і методичних праць, в яких викладено результати багаторічних наукових пошуків автора.*

Предметом вивчення навчальної дисципліни є системи середньої і вищої освіти зарубіжних країн у порівняльному аспекті.

Міждисциплінарні зв'язки: методологія і методика наукових досліджень, історія педагогіки, педагогіка, психологія, освітній менеджмент.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

ЗМ 1. Теоретичні засади порівняльної педагогіки.

ЗМ 2. Середня освіта у зарубіжних країнах.

ЗМ 3. Сучасні тренди розвитку вищої освіти.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета:** сформувати професійну компетентність здобувача ступеню магістра як здатність здійснювати компаративне педагогічне дослідження систем освіти зарубіжних країн, застосовуючи основні принципи і методи компаративістики.

2.2. Основні завдання вивчення дисципліни “Компаративна педагогіка”:

- сформувати професійно-педагогічні знання про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну дисципліну і її місце у системі педагогічних наук;
- сформувати знання про особливості організації середньої освіти в зарубіжних країнах;
- опанувати способами аналізу системи вищої освіти окремих країн;
- сформувати вміння користуватися методами досліджень компаративістики;
- сформувати вміння аналізувати статистичні дані, факти і явища діяльності закладів освіти, узагальнювати щодо проблеми, яка розглядається.

Зміст та характер завдань, що застосовуються в процесі опанування змістових модулів, здебільшого мають професійно-предметну спрямованість, сприяють розвитку творчого мислення здобувачів вищої освіти.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: **знати:**

- Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньопедагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки;
- джерельну базу дослідження проблем порівняльної педагогіки;
- наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки;
- принципи, методи порівняльно-педагогічних досліджень;
- основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки;

- фактори, що зумовлюють особливості освіти конкретної країни;
- напрями реформування середньої освіти;
- сучасні освітні моделі. Типи навчальних закладів;
- основні положення Концепції Нової української школи;
- сучасні тенденції вищої освіти у контексті загальноцивілізаційних змін;
- парадигми і моделі університетської організації у зарубіжних країнах;
- моделі організації і управління у зарубіжних ВНЗ;
- особливості і умови імплементації європейських стандартів забезпечення якості у вищу освіту України.

вміти :

- аналізувати і порівнювати системи освіти окремих країн за визначеними параметрами, статистичні факти, явища;
- характеризувати історичні періоди розвитку компаративної педагогіки;
- визначати основні напрямки сучасних компаративних досліджень;
- узагальнювати і робити висновки про стан, тенденції розвитку зарубіжних систем освіти;
- аналізувати сучасні освітні моделі (середньої, вищої, університетської) освіти;
- визначати можливості і умови запозичення зарубіжного досвіду у вітчизняну освітню практику;
- виголошувати, обговорювати і відстоювати думку в письмовій і усній формі;
- знаходити, аналітично сприймати, систематизувати письмову інформацію з друкованих і електронних джерел.

Програмні результати

- здатність проводити порівняння зарубіжних освітніх систем з вітчизняними аналогами на основі знання методики проведення компаративного дослідження;
- здатність обґрунтувати фактори, які визначають стан і напрями розвитку освіти зарубіжних країн, аналізувати статистичні дані, факти і явища діяльності;
- здатність визначити напрями реформування сфери освіти України на основі аналізу джерельної бази дослідження проблеми.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади порівняльної педагогіки.

Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньопедагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки.

Джерельна база дослідження проблем порівняльної педагогіки. Міжнародні і національні наукові журнали: «Порівняльна освіта» («Comparative Education»), «Міжнародний огляд освіти» («International Review of Education»), «Середземноморський журнал досліджень освіти» («Mediterranean Journal of Educational Studies»), «Міжнародний журнал розвитку освіти» («International Journal of Educational Development»), «Порівняльний огляд освіти» («Comparative Education Review»), «Поточні питання порівняльного освіти» («Current Issues in Comparative Education») та ін.

Наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки. Принципи. Методи порівняльно-педагогічних досліджень. Параметри дослідження сфері освіти. Програма компаративного дослідження.

Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки. Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної педагогіки.

Видатні педагоги-компаративісти. Українська школа компаративної педагогіки.

Змістовий модуль 2. Середня освіта у зарубіжних країнах.

Розвиток освіти у XXI столітті: глобалізаційні виклики, потреби ринку праці. Модель конкурентоспроможного фахівця XXI століття.

Сучасні парадигми, концепції, теорії. Транснаціональна, дистанційна, медіа освіта.

Розвиток середньої освіти у європейському освітньому просторі: компаративний аналіз структури, змісту. Освіта 3.0. Сучасні освітні моделі. Типи навчальних закладів.

Основні парадигми підготовки вчителя. Підвищення вимог до вчителя XXI століття. Сучасний профіль Європейського вчителя.

Реформування середньої освіти України у контексті загально світових змін. Концепція Нової української школи.

Змістовий модуль 3. Сучасні тренди розвитку вищої освіти. Вища освіта як предмет компаративного дослідження. Мікро і макрофактори впливу на вищу освіту. Вища освіта в умовах цивілізаційних змін. Парадигми і моделі університетської організації. Історія академічних ступенів і наукових звань

Європейський простір вищої освіти. Управління вищою освітою у зарубіжних країнах. Суб'єкти освітнього процесу у вищій школі зарубіжних країн.

Підготовка докторів філософії у зарубіжних країнах.

Міжнародні та європейські стандарти якості вищої освіти. Управління якістю вищої освіти: імплементація європейських стандартів забезпечення у вищу освіту України.

12. Рекомендована література

Базова

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підруч. – К. : Академвидав. – 2015.
2. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка: підруч. / Оксана Вікторівна Васюк. – Київ – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. –408 с.
3. Іванов С.В. Міжнародні освітні системи: підруч. / С.В.Іванов, С.О.Гуткевич, І.Г. Оніщенко; за ред. проф. Іванова С.В.- Одеса: ФОП Бондаренко М.О. 2014. – 236 с.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми: Університетська книга, 2005. – 320 с.
5. Чепіль М.М. «Порівняльна педагогіка». – К.: Академвидав, 2014. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).
6. Соколова І.В. Теорія і практика вищої освіти : навч. посіб. / І.В.Соколова, С.О.Сисоєва. – Маріуполь: МДУ, 2016. – 332 с.
7. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навч. посібник / С.О.Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Овід, 2012 . – 352 с.
8. Ткачова Н.О. Ціннісні парадигми освіти. – Харків : Основа. – (Б-ка дурн. «Упр. шк. » Вип. 2(26). – 2005.

9. Товканець Г.В. Університетська освіта : нач.- метод. посіб. – К.: Кондор. – 2015.

Допоміжна

1. Вульфсон Б. Л. Сравнительная педагогика: история и современные проблемы / Б. Л. Вульфсон. – М.: Изд-во УРАО, 2003. – 232 с.
2. Ткачова Н.О. Ціннісні парадигми освіти. – Харків : Основа. – (Б-ка дурн. «Упр. шк.» Вип. 2(26). – 2005.
3. Кристопчук Т.Є. Педагогічна освіта в країнах Європейського Союзу : [монографія] / Т.Є. Кристопчук, за ред.. С.О.Сисоєвої. – Рівне : Волинські обереги, 2013. – 484 с.
4. Левченко Т.Є. Європейська освіта : конвергенція та дивергенція : [монографія] / Т.Є. Левченко. – Вінниця : «Нова книга», 2007. – 656 с.
5. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. –168 с.
6. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

Авторські наукові праці

- Соколова І. Компаративне педагогічне дослідження: методична платформа формування тезаурусу. : Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст \ Заг. Ред.. О.І.Локшиної. – К.:Педагогічна думка, 2015 288 с. – С. 22-25.
- Соколова І.В. Управління вищою освітою у зарубіжних країнах \ Неперервна професійна освіта: теорія і практика : наук.-метод. журн. – К., 2014. – Вип. 3/4. – С. 30–38.
- Соколова І.В. Наукові підходи до проведення компаративних досліджень в освіті \ Порівняльна педагогіка : методологічні орієнтири українських компаративістів : **хрестоматія** \ авторський колектив. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 176 с. – С. 142-151.
- Соколова І.В. Мовна освіта у сучасному освітньому просторі: європейський і національний контексти // Освітні реформи: місія, рефлексія : **моногр.** / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, С. Сисоєвої. – К. : Едельвейс, 2013. – С. 273–294.
- Соколова І.В. Інновації в освіті України / І. В. Соколова // Освітній менеджмент: теорія і практика. зб. наук. праць / за заг. ред. І.В. Соколової, О.Б. Проценко. – Маріуполь: МДУ, 2015. – Вип. 3. – С. 6-18.
- Соколова І. Параметри дослідження інновацій у сфері освіти. Педагогічна компаративістика – 2016: освітні реформи та інновації у глобалізованому світі : матеріали наук.-практ. семінару (Київ, 6 червня 2016 р.) \ Ін-т педагогіки НАПН України \ За заг. Ред. О.І.Локшиної. – К.: Педагогічна думка, 2016. – 216 с. – С. 71–75.
- Соколова І. В. Професійна підготовка менеджерів освіти в США / Ірина Володимирівна Соколова // Формування професіоналізму фахівця в системі безперервної освіти: зб. матер. V Всеук.наук.-практ. Інтернет-конференція, 16-17 квітня 2015 року. «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун.-т імені Григорія Сковороди.
- Соколова І.В. Середня освіта України: сучасний стан і перспективи розвитку Фондові лекції з дисциплін соціально-гуманітарної, професійної та педагогічної підготовки магістрів спеціальності «Управління навчальним закладом): наук. видання /

за заг. ред. І.В.Соколової, Л.В.Задорожної-Княгницької. – Частина III (Міждисциплінарний випуск). – Маріуполь : МДУ, 2015. – 60–79 с.

○ Соколова І. Освітня політика європейської асоціації університетів: стратегії забезпечення якості вищої освіти: Інтернаціоналізація як фактор конкурентоспроможності сучасного університету: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 травня 2017 року). – Маріуполь, 2017. – С. 349-351.

13. Інформаційні ресурси

- Внесок університетів у Болонський процес. Офіційний випуск. 2- е вид. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.euroosvita.osp-ua.info/use_rfiles/file/2012/Tuning_UA.doc
- Довідник користувача Європейської кредитно-трансферної системи http://mdu.in.ua/index/bolonskij_proces/0-52
- ЄВРОПА 2020: стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання [Електронний ресурс] / Європейська комісія. — Текст. дані. — Режим доступу: old.minjust.gov.ua/file/31493 (дата звернення: 12.08.16). — Назва з екрана.
- Національний освітній глосарій: вища освіта / [авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий та ін. ; за ред. В. Г. Кременя] ; МОН України, НАПН України, Нац. Темпус-офіс в Україні. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Київ : Плеяди, 2014. — 100 с.
- Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с. — Бібліогр.: с. 21. — (До 25-річчя незалежності України).
- Нова школа : простір освітніх можливостей. Проект для обговорення. – 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
- Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII : [станом на 14.06.2016 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. — Текст. дані. — Київ, 2016. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 12.08.16). — Назва з екрана.
- Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 23 листоп. 2011 р. № 1341 // Законодавство України / Верхов. Рада України. — Текст. дані. — Київ, 2011. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звернення: 12.08.16). — Назва з екрана.
- Про освіту : Закон України № 2145–VIII від 5 вересня 2017 року // Відомості Верховної Ради України. – № 38-39, 29 вересня 2017 року. – С. 5–117.
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) http://mdu.in.ua/index/bolonskij_proces/0-52
- Annual report 2015 (2016)/ European University Association. Editing: Jessica Carter – 45 p. [Electronic resource]. – URL : www.eua.be (eng).
- CoRe Projects: Competences in Education and Recognition. - <http://www.core-project.eu/>
- The Millennium Development Goals Report, 2015 [Electronic resource] / United Nations. — Electronic data. — New York, 2015. — 75 p. — Mode of access: [http://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20\(July%2015\).pdf](http://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20(July%2015).pdf). — Title from the screen.
- Tuning Educational Structures in Europe – [online] – Available from : <http://www.unideusto.org/tuningeu/> (eng).
- Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles. – <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>

- Trends 2015: Learning and Teaching in European Universities (2015) / by Andree Sursoce – EUA – 133 p. (eng).

4. **Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік**

5. **Засоби діагностики успішності навчання:** поточне опитування, тестування, методичні диктанти; оцінка за виконаний проект; педагогічне есе; модульна контрольна робота, залік.

6. НАВЧАЛЬНИЙ ГЛОСАРІЙ

Бакалавр

Вчитель, Євровчитель

Глобалізація, глобальні виклики в освіті

Доктор філософії, доктор наук

Європейський простір вищої освіти, європейські стандарти вищої освіти

Компаративістика, компаративна педагогіка, компаративістика у сфері освіти

Магістр

Освіта, освіта 3.0, вища освіта, дистанційна освіта, міжнародна освіта, університетська освіта, медіаосвіта; освітні стратегії

Педагогіка, порівняльна педагогіка, концепції порівняльної педагогіки

Стандарти якості

Маріупольській державний університет
Факультет іноземних мов
Кафедра педагогіки та освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
в.о. зав.кафедри
педагогіки та освіти
Задорожна-Княжицька Т.В.
Протокол засідання Кап.
№ 1 від 30.09.2017

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОС Магістра

КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА

Галузь знань

01 Освіта

Спеціальність

014 Середня освіта

Спеціалізація

014.02 Мова і література (із зазначенням мови)

014.03 Історія

Освітньо-професійні програми

«Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Історія»

2017

рік

Робоча програма з дисципліни «Компаративна педагогіка» для студентів Галузі знань 01 Освіта; Спеціальності 014 Середня освіта; Спеціалізації 014.02 Мова і література, 014.03 Історія; Освітньо-професійні програми «Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Історія» – Маріуполь, МДУ. – 13 с.

Розробник: **Соколова І.В.**, доктор педагогічних наук, професор,

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна	заочна
Кількість кредитів – 3	Галузі знань	нормативна	
Модулів - 3	01 Освіта 03 Гуманітарні науки	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
ІНДЗ - проекти	Спеціальності	Семестр	
Загальна кількість годин - 90	014 Середня освіта	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 4 Самостійної роботи студента – 3	Спеціалізації 014.02 Мова і література (із зазначенням мови) 014.03 Історія	Лекції	
	Освітньо-професійні програми	14	6
	«Мова та література (англійська)», «Мова та література (німецька)», «Історія»	Практичні, семінарські	
		16	6
		Самостійна робота	
		58	76
	Освітній ступінь: магістр	Індивідуальні завдання	
		2	2
		Вид контролю	
		іспит, залік	іспит, залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Мета:** сформувати професійну компетентність здобувача ступеню магістра як здатність здійснювати компаративне педагогічне дослідження систем освіти зарубіжних країн, застосовуючи основні принципи і методи компаративістики.

2.2. Основні завдання вивчення дисципліни “Компаративна педагогіка”:

- сформувати професійно-педагогічні знання про порівняльну педагогіку як самостійну педагогічну дисципліну і її місце у системі педагогічних наук;
- сформувати знання про особливості організації середньої освіти в зарубіжних країнах;
- опанувати способами аналізу системи вищої освіти окремих країн;
- сформувати вміння користуватися методами досліджень компаративістики;
- сформувати вміння аналізувати статистичні дані, факти і явища діяльності закладів освіти, узагальнювати щодо проблеми, яка розглядається.

Зміст та характер завдань, що застосовуються в процесі опанування змістових модулів, здебільшого мають професійно-предметну спрямованість, сприяють розвитку творчого мислення здобувачів вищої освіти.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: **знати:**

- Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньо педагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки;
- джерельну базу дослідження проблем порівняльної педагогіки;
- наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки;
- принципи, методи порівняльно-педагогічних досліджень;
- основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки;
- фактори, що зумовлюють особливості освіти конкретної країни;
- напрями реформування середньої освіти;
- сучасні освітні моделі. Типи навчальних закладів;
- основні положення Концепції Нової української школи;
- сучасні тенденції вищої освіти у контексті загальноцивілізаційних змін;
- парадигми і моделі університетської організації у зарубіжних країнах;
- моделі організації і управління у зарубіжних ВНЗ;
- особливості і умови імплементації європейських стандартів забезпечення якості у вищу освіту України.

вміти :

- аналізувати і порівнювати системи освіти окремих країн за визначеними параметрами, статистичні факти, явища;
- характеризувати історичні періоди розвитку компаративної педагогіки;
- визначати основні напрями сучасних компаративних досліджень;
- узагальнювати і робити висновки про стан, тенденції розвитку зарубіжних систем освіти;
- аналізувати сучасні освітні моделі (середньої, вищої, університетської) освіти;
- визначати можливості і умови запозичення зарубіжного досвіду у вітчизняну освітню практику;
- виголошувати, обговорювати і відстоювати думку в письмовій і усній формі;
- знаходити, аналітично сприймати, систематизувати письмову інформацію з друкованих і електронних джерел.

Програмні результати

- здатність проводити порівняння зарубіжних освітніх систем з вітчизняними аналогами на основі знання методики проведення компаративного дослідження;
- здатність обґрунтувати фактори, які визначають стан і напрями розвитку освіти зарубіжних країн, аналізувати статистичні дані, факти і явища діяльності;
- здатність визначити напрями реформування сфери освіти України на основі аналізу джерельної бази дослідження проблеми.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредити ECTS.

Основні поняття: бакалавр, вчитель, євровчитель, глобалізація, глобальні виклики в освіті, доктор філософії, доктор наук, європейський простір вищої освіти, європейські стандарти вищої освіти, компаративістика, компаративна педагогіка, компаративістика у сфері освіти, магістр, освіта, освіта 3.0, вища освіта, дистанційна освіта, міжнародна

освіта, університетська освіта, медіаосвіта; освітні стратегії, педагогіка, порівняльна педагогіка, концепції порівняльної педагогіки, стандарти якості.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади порівняльної педагогіки

Пізнавальні цілі: тлумачити основні поняття компаративної педагогіки; визначати об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки; визначати і аналізувати наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки; коментувати особливості використання методів порівняльно-педагогічних досліджень; визначати параметри дослідження сфери освіти; характеризувати основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки; *проаналізувати веб-сайти Центрів з компаративної педагогіки і підготувати інформацію про: історію створення, місію (візію), основні напрямки діяльності, найбільш цікаві дослідження, які проводилися центрами; заходи з проблем компаративістики; підготувати інформацію про міжнародні і національні наукові журнали (за вибором).*

Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньопедагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки.

Джерельна база дослідження проблем порівняльної педагогіки. *Міжнародні і національні наукові журнали: «Порівняльна освіта» («Comparative Education»), «Міжнародний огляд освіти» («International Review of Education»), «Середземноморський журнал досліджень освіти» («Mediterranean Journal of Educational Studies»), «Міжнародний журнал розвитку освіти» («International Journal of Educational Development»), «Порівняльний огляд освіти» («Comparative Education Review»), «Поточні питання порівняльного освіти» («Current Issues in Comparative Education») та ін.

Наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки. Принципи. Методи порівняльно-педагогічних досліджень. Параметри дослідження сфери освіти. Програма компаративного дослідження.

Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки. Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної педагогіки.

*Видатні педагоги-компаративісти. *Українська школа компаративної педагогіки.

Змістовий модуль 2. Середня освіта у зарубіжних країнах

Пізнавальні цілі: характеризувати потреби сучасного ринку праці у конкурентоспроможних фахівцях зі сформованими вміннями і навичками XXI століття; проводити компаративний аналіз структури, змісту, типів закладів освіти; визначати та коментувати тенденції розвитку середньої освіти; порівнювати цілі освіти 1.0, 2.0, 3.0; коментувати концепцію Нової української школи, аргументуючи власну точку зору щодо переваг визначених підходів, можливих проблем; *користуючись Інтернет-ресурсами, знайти інформацію про програми міжнародних моніторингових досліджень якості освіти (за вибором); заповнити порівняльну таблицю за показниками: цільова аудиторія дослідження; періодичність проведення; мета дослідження, основні завдання; стисла інформація про методiku дослідження; результати участі України (за наявності даних) за останні роки.*

Розвиток освіти у XXI столітті: глобалізаційні виклики, потреби ринку праці.

Модель конкурентоспроможного фахівця XXI століття.

Сучасні парадигми, концепції, теорії. Транснаціональна, дистанційна, меді освіта.

Розвиток середньої освіти у європейському освітньому просторі: компаративний аналіз структури, змісту. Освіта 3.0. Сучасні освітні моделі. Типи навчальних закладів.

Основні парадигми підготовки вчителя. Підвищення вимог до вчителя XXI століття. Сучасний профіль Європейського вчителя.

Реформування середньої освіти України у контексті загально світових змін. Концепція Нової української школи.

Змістовий модуль 3. Сучасні тренди розвитку вищої освіти

Пізнавальні цілі: визначати та коментувати мікро і макрофактори, що впливають на вищу освіту; пояснювати особливості розвитку вищої освіти в умовах цивілізаційних змін; демонструвати знання основних етапів Болонського процесу; визначати основні положення Болонського процесу; характеризувати групи стандартів забезпечення якості; аргументувати значення стандартів забезпечення якості вищої освіти; визначати основні напрямки реформування вищої освіти України у контексті загальноєвропейських змін ЄПВО; *підготовка і захист педагогічного есе.*

Вища освіта як предмет компаративного дослідження. Мікро і макрофактори впливу на вищу освіту. Вища освіта в умовах цивілізаційних змін. *Парадигми і моделі університетської організації. *Історія академічних ступенів і наукових звань

Європейський простір вищої освіти. Управління вищою освітою у зарубіжних країнах. Суб'єкти освітнього процесу у вищій школі зарубіжних країн.

*Підготовка магістрів і докторів філософії у зарубіжних країнах.

Міжнародні та європейські стандарти якості вищої освіти. Управління якістю вищої освіти: імплементація європейських стандартів забезпечення у вищу освіту України.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	с	п	і	с		л	с	п	і	с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовні модулі												
ЗМ 1. Теоретичні засади порівняльної педагогіки	34	6	4			24	30	2	2			26
ЗМ 2. Середня освіта у зарубіжних країнах	26	4	4	2		16	30	2				28
ЗМ 3. Сучасні тренди розвитку вищої освіти	30	4	2	4	2	18	30	4	2		2	22
Усього годин	90	14	16			60	90	8	4			78

Денна форма навчання

Лекція 1. Теоретичні засади компаративної педагогіки як науки та практики (5 год)

1. Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньопедагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки.
 2. Джерельна база дослідження проблем порівняльної педагогіки.
 3. Наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки.
 4. Принципи компаративного дослідження проблем освіти.
 5. Методи порівняльно-педагогічних досліджень. Параметри дослідження сфері освіти.
 - 6*. Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки.
 - 7*. Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної педагогіки.
 - 8*. Видатні педагоги-компаративісти. Українська школа компаративної педагогіки.
- ** питання для самостійного опрацювання**

Лекція 2. Середня освіта у зарубіжних країнах (4 год.)

1. Розвиток освіти у XXI столітті: глобалізаційні виклики, потреби ринку праці. Модель конкурентоспроможного фахівця XXI століття.
2. Сучасні парадигми, концепції, теорії. *Транснаціональна, дистанційна, меді освіта.
3. Розвиток середньої освіти у європейському освітньому просторі: компаративний аналіз структури, змісту.
4. Освіта 3.0. Сучасні освітні моделі. *Типи навчальних закладів.
5. Основні парадигми підготовки вчителя. Підвищення вимог до вчителя XXI століття.
6. Сучасний профіль Європейського вчителя.
7. Реформування середньої освіти України у контексті загально світових змін. *Закон України «Про освіту». *Концепція Нової української школи.

Лекція 3. Вища освіта : європейській і національний контексти (5 год.)

1. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти
2. Болонський процес : історія, суб'єкти, основні положення, напрямки реалізації освітніх реформ.
3. Освітні парадигми, концепції, підходи у вищій освіті.
4. Стандарти забезпечення якості вищої освіти. Європейські мета рамки.
5. Національні реформи ВО: український контекст.
6. Управління якістю вищої освіти: імплементація європейських стандартів у вищу освіту України.

Заочна форма навчання

Лекція 1 Теоретичні засади компаративної педагогіки як науки та практики (2 год)

1. Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньопедагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки.
2. Джерельна база дослідження проблем порівняльної педагогіки.
3. Наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки.
4. Принципи компаративного дослідження проблем освіти.

Лекція 2 Середня освіта у зарубіжних країнах (2 год.)

1. Розвиток освіти у XXI столітті: глобалізаційні виклики, потреби ринку праці. Модель конкурентоспроможного фахівця XXI століття.
2. Сучасні парадигми, концепції, теорії.
3. Розвиток середньої освіти у європейському освітньому просторі: компаративний аналіз структури, змісту.
4. Освіта 3.0. Сучасні освітні моделі. *Типи навчальних закладів.
7. Реформування середньої освіти України у контексті загально світових змін.

Лекція 3 Вища освіта : європейській і національний контексти (4 год.)

1. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти.
2. Болонський процес : історія, суб'єкти, основні положення, напрямки реалізації освітніх реформ.
3. Освітні парадигми, концепції, підходи у вищій освіті.
4. Стандарти забезпечення якості вищої освіти. Європейські мета рамки.
5. Національні реформи ВО: український контекст.
6. Управління якістю вищої освіти: імплементація європейських стандартів у вищу освіту України.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки.	4
2.	Концепція Нової української школи у порівняльному аспекті.	4
3.	Компаративні дослідження вищої освіти.	4
4.	Практика компаративного дослідження середньої і вищої освіти	4
	Усього:	16

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заочна форма навчання

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки.	2
2.	Концепція Нової української школи у порівняльному аспекті.	2
	Усього:	4

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Денна форма навчання

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН*
1	Сучасні напрямки досліджень у галузі порівняльної педагогіки. Центри з компаративної педагогіки. <i>Форма контролю: Проект 1.</i>	5
2.	Джерельна база дослідження проблеми. Міжнародні і національні наукові журнали. <i>Форма контролю: Проект 2.</i>	5
3.	Видатні педагоги-компаративісти. Українська школа компаративної педагогіки.	2
4.	Транснаціональна, дистанційна, меді освіта.	2
5.	Закон України «Про освіту».	4
6.	Концепція Нової української школи.	4
7.	Міжнародні моніторингові дослідження освіти.	3
8.	Основні парадигми підготовки вчителя. Підвищення вимог до вчителя XXI століття.	2
9.	Сучасний профіль Європейського вчителя.	2
10.	Закон України «Про вищу освіту». Національна рамка кваліфікацій	3
11.	Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)	3
12.	Історія академічних (наукових) ступенів і учених звань.	3
13.	Управління вищою освітою у зарубіжних країнах. Суб'єкти освітнього процесу у вищій школі зарубіжних країн.	2
14.	Підготовка докторів філософії у зарубіжних країнах.	2
15	Профіль освітньої програми.	2
17.	Підготовка до МКР	5
18.	Підготовка педагогічного есе	6
19.	Підготовка до заліку або іспиту	5
	Разом	60

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин*
1	Методи порівняльно-педагогічних досліджень. Параметри дослідження сфері освіти.	3
2.	Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки.	5
3.	Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної педагогіки.	5
4	Видатні педагоги-компаративісти. Українська школа компаративної педагогіки.	5
5.	Закон України «Про освіту».	4
6	Концепція Нової української школи.	5
7.	Історія академічних (наукових) ступенів і учених звань.	5
8.	Управління вищою освітою у зарубіжних країнах. Суб'єкти освітнього процесу у вищій школі зарубіжних країн.	5

9.	Підготовка докторів філософії у зарубіжних країнах.	5
10.	Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)	5
	Профіль освітньої програми.	3
10.	Підготовка до МКР	8
11.	Виконання проекту (педагогічне есе)	10
12.	Підготовка до заліку або іспиту	10
	Разом	78

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (НА ВИБІР СТУДЕНТА)

1. Наочно відобразити: а) структуру управління освітньою галуззю Маріуполя або окремого району Донецької області; б) профільним закладом освіти (за вибором здобувача).

2. Проаналізувати веб-сайти закладів освіти Маріуполя, визначити переваги і недоліки щодо позиціонування закладу освіти на ринку освітніх послуг.

3. Розробити проект Нової школи на основі проведеного SWOT аналізу ринку освітніх послуг у мікрорайоні школи (районі міста).

9. Методи навчання: лекції (оглядові, тематичні, дискусії); практичні; реферування наукової літератури; конспектування; розв'язання практичних завдань, проект, воркшоп.

10. Методи контролю: поточне тестування; оцінка за виконання СРС та проект; модульна контрольна робота; колоквиум; опитування, тестування, дискусії, само оцінювання, ректорська контрольна робота.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Опрацювання матеріалу додаткових лекцій	Семінарсько-практичні заняття		МКР	3 проекти	Залік	
10	15	10	10	30	25	100

11. Методичне забезпечення

1. Конспект авторських лекцій проф. І.В.Соколової

12. Рекомендована література

Базова

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підруч. – К. : Академвидав. – 2015.
2. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка: підруч. / Оксана Вікторівна Васюк. – Київ –Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. –408 с.
3. Іванов С.В. Міжнародні освітні системи: підруч. / С.В.Іванов, С.О.Гуткевич, І.Г. Оніщенко; за ред. проф.. Іванова С.В.- Одеса: ФОП Бондаренко М.О. 2014. – 236 с.
4. Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми: Університетська книга, 2005. – 320 с.
5. Чепіль М.М. «Порівняльна педагогіка». – К.: Академвидав, 2014. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).

6. Соколова І.В. Теорія і практика вищої освіти : навч. посіб. / І.В.Соколова, С.О.Сисоєва. – Маріуполь: МДУ, 2016. – 332 с.
7. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навч. посібник / С.О.Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський ун-т ім. Бориса Грінченка. – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.
8. Ткачова Н.О. Ціннісні парадигми освіти. – Харків : Основа. – (Б-ка дурн. «Упр. шк. » Вип. 2(26). – 2005.
9. Товканець Г.В. Університетська освіта : нач.-метод. посіб. – К.: Кондор. – 2015.

Допоміжна

1. Вульфсон Б. Л. Сравнительная педагогика: история и современные проблемы / Б. Л. Вульфсон. – М.: Изд-во УРАО, 2003. – 232 с.
2. Ткачова Н.О. Ціннісні парадигми освіти. – Харків : Основа. – (Б-ка дурн. «Упр. шк. » Вип. 2(26). – 2005.
3. Кристопчук Т.Є. Педагогічна освіта в країнах Європейського Союзу : [монографія] / Т.Є. Кристопчук, за ред. С.О.Сисоєвої. – Рівне : Волинські обереги, 2013. – 484 с.
4. Левченко Т.Є. Європейська освіта : конвергенція та дивергенція : [монографія] / Т.Є. Левченко. – Вінниця : «Нова книга», 2007. – 656 с.
5. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. –168 с.
6. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

Авторські наукові праці

- Соколова І. Компаративне педагогічне дослідження: методична платформа формування тезаурусу. : Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст \ Заг. Ред.. О.І.Локшиної. – К.:Педагогічна думка, 2015 288 с. – С. 22-25.
- Соколова І.В. Управління вищою освітою у зарубіжних країнах \ Неперервна професійна освіта: теорія і практика : наук.-метод. журн. – К., 2014. – Вип. 3/4. – С. 30–38.
- Соколова І.В. Наукові підходи до проведення компаративних досліджень в освіті \ Порівняльна педагогіка : методологічні орієнтири українських компаративістів : **хрестоматія** \ авторський колектив. – К.: Педагогічна думка, 2015. – 176 с. – С. 142-151.
- Соколова І.В. Мовна освіта у сучасному освітньому просторі: європейський і національний контексти // Освітні реформи: місія, рефлексія : **моногр.** / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, С. Сисоєвої. – К. : Едельвейс, 2013. – С. 273–294.
- Соколова І.В. Інновації в освіті України / І. В. Соколова // Освітній менеджмент: теорія і практика. зб. наук. праць / за заг. ред. І.В. Соколової, О.Б. Проценко. – Маріуполь: МДУ, 2015. – Вип. 3. – С. 6-18.
- Соколова І. Параметри дослідження інновацій у сфері освіти. Педагогічна компаративістика – 2016: освітні реформи та інновації у глобалізованому світі : матеріали наук.-практ. семінару (Київ, 6 червня 2016 р.) \ Ін-т педагогіки НАПН України \ За заг. Ред. О.І.Локшиної. – К.: Педагогічна думка, 2016. – 216 с. – С. 71–75.
- Соколова І. В. Професійна підготовка менеджерів освіти в США / Ірина Володимирівна Соколова // Формування професіоналізму фахівця в системі безперервної освіти: зб. матер. V Всеук.наук.-практ. Інтернет-конференція, 16-17 квітня 2015 року. «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун.-т імені Григорія Сковороди.
- Соколова І.В. Середня освіта України: сучасний стан і перспективи розвитку Фондові лекції з дисциплін соціально-гуманітарної, професійної та педагогічної підготовки магістрів спеціальності «Управління навчальним закладом»: наук. видання / за заг. ред. І.В.Соколової, Л.В.Задорожної-Княгницької. – Частина III (Міждисциплінарний випуск). – Маріуполь :

МДУ, 2015. – 60 –79 с.

- Соколова І. Освітня політика європейської асоціації університетів: стратегії забезпечення якості вищої освіти: Інтернаціоналізація як фактор конкурентоспроможності сучасного університету: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 травня 2017 року). – Маріуполь, 2017. – С. 349-351.

**Інформаційні матеріали бібліотеки по забезпеченню навчальними підручниками
(посібниками) з дисципліни «Компаративна педагогіка»
(у читальному залі факультету іноземних мов МДУ)**

з/п	Автор підручника (навчального посібника тощо)	Найменування підручника (навчального посібника тощо), вихідні дані	Рік видання	Кількість примірників
	Дичківська І.	Інноваційні педагогічні технології : підруч. – К. : Академвидав	2015	2
	Сисоєва С. О., Соколова І. В.	Теорія і практика вищої освіти: навч. посіб.. – К. ; Маріуполь	2016	5
	Іванов С.В., Гуткевич С.О., Оніщенко І.Г. Дичківський С.І.	Міжнародні освітні системи : підруч. – Одеса : Апрель	2014	2
	Ткачова Н.О.	Ціннісні парадигми освіти. – Харків : Основа. – (Б-ка дурн. «Упр. шк. » Вип. 2(26))	2005	1
	Товканець Г.В.	Університетська освіта : нач.- метод. посіб. – К.: Кондор	2015	1

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Лекція 1. Теоретичні засади компаративної педагогіки як науки та практики (5 год)

1. Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньопедагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки.
2. Джерельна база дослідження проблем порівняльної педагогіки.
3. Наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки.
4. Принципи компаративного дослідження проблем освіти.
5. Методи порівняльно-педагогічних досліджень. Параметри дослідження сфери освіти.
- 6*. Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки.
- 7*. Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної педагогіки.
- 8*. Видатні педагоги-компаративісти. Українська школа компаративної педагогіки.

**** питання для самостійного опрацювання**

Лекція 2. Середня освіта у зарубіжних країнах (4 год.)

8. Розвиток освіти у XXI столітті: глобалізаційні виклики, потреби ринку праці. Модель конкурентоспроможного фахівця XXI століття.
9. Сучасні парадигми, концепції, теорії. *Транснаціональна, дистанційна, медіа освіта.
10. Розвиток середньої освіти у європейському освітньому просторі: компаративний аналіз структури, змісту.
11. Освіта 3.0. Сучасні освітні моделі. *Типи навчальних закладів.
12. Основні парадигми підготовки вчителя. Підвищення вимог до вчителя XXI століття.
13. Сучасний профіль Європейського вчителя.
14. Реформування середньої освіти України у контексті загально світових змін. *Закон України «Про освіту». *Концепція Нової української школи.

Лекція 3. Вища освіта : європейській і національній контексти (5 год.)

1. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти
2. Болонський процес : історія, суб'єкти, основні положення, напрямки реалізації освітніх реформ.
3. Освітні парадигми, концепції, підходи у вищій освіті.
4. Стандарти забезпечення якості вищої освіти. Європейські мета рамки.
5. Національні реформи ВО: український контекст.
6. Управління якістю вищої освіти: імплементація європейських стандартів у вищу освіту України.

Заочна форма навчання

Лекція 1 Теоретичні засади компаративної педагогіки як науки та практики (2 год)

1. Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки. Внутрішньопедагогічні та міжгалузеві зв'язки порівняльної педагогіки.
2. Джерельна база дослідження проблем порівняльної педагогіки.
3. Наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки.
4. Принципи компаративного дослідження проблем освіти.

Лекція 2 Середня освіта у зарубіжних країнах (2 год.)

1. Розвиток освіти у XXI столітті: глобалізаційні виклики, потреби ринку праці. Модель конкурентоспроможного фахівця XXI століття.
2. Сучасні парадигми, концепції, теорії.
3. Розвиток середньої освіти у європейському освітньому просторі: компаративний аналіз структури, змісту.
4. Освіта 3.0. Сучасні освітні моделі. *Типи навчальних закладів.
7. Реформування середньої освіти України у контексті загально світових змін.

Лекція 3 Вища освіта : європейській і національній контексти (4 год.)

1. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти.
2. Болонський процес : історія, суб'єкти, основні положення, напрямки реалізації освітніх реформ.
3. Освітні парадигми, концепції, підходи у вищій освіті.
4. Стандарти забезпечення якості вищої освіти. Європейські мета рамки.
5. Національні реформи ВО: український контекст.
6. Управління якістю вищої освіти: імплементація європейських стандартів у вищу освіту України.

Семінарсько-практичні заняття

Семінарсько-практичне заняття 1 (4 год.)

Історичні площини і сучасні реалії розвитку компаративної педагогіки

Форма проведення: *семінар-колоквіум*

1.1. Тематичні площини обговорення проблеми

1. Історія розвитку компаративної педагогіки.
2. Науково-дослідницькі центри з компаративної (порівняльної) педагогіки в Україні: Центр порівняльної професійної педагогіки (організатори – Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та Хмельницький національний університет)
3. Міжнародні і європейські організації з компаративної педагогіки та освіти.
4. Параметри компаративного дослідження сфери освіти.

1.2. Питання, які виносяться для вивчення та обговорення:

- Які критерії, на Ваш погляд, покладено в основу визначення періодів розвитку компаративної педагогіки ?
- Проаналізуйте основні періоди розвитку компаративної педагогіки
- Чим відрізняються поняття порівняльної педагогіки від порівняльної професійної педагогіки?
- Які параметри (критерії) компаративного дослідження проблем освіти (вищої освіти) Ви вважаєте найбільш значущими? Чому?
- Які науково-дослідницькі центри з дослідження проблем компаративної педагогіки та Україні Ви знаєте. Визначте основні напрямки і результати їх діяльності.

1.3. Будьте дослідником:

Проаналізуйте веб-сайти Центрів з компаративної педагогіки і підготуйте інформацію про: історію створення, місію (візію), основні напрямки діяльності, найбільш цікаві дослідження, які проводилися центрами; заходи з проблем компаративістики.

- Товариство порівняльної педагогіки і Міжнародної освіти (Comparative and International Education Society) – Нью - Йорк, США; <http://www.cies.us/>
- [Institute for International Studies in Education](#) (Pittsburgh)
- Світова рада товариств порівняльної педагогіки.

- World Council of Comparative Education Societies (WCCES) <http://www.worldcces.org/>
- Товариство порівняльної педагогіки в Європі (Comparative Education Society in Europe) – Брюссель, Бельгія; <https://www.cese-europe.org/>

**** Для підготовки питань для обговорення та виконання завдань використовуйте інформаційні та навчально-методичні ресурси, які розміщено на освітній платформі Moodle.**

Семінарсько-практичне заняття 2. Концепція Нової української школи (4 год.)

Форма проведення: «круглий стіл»

1.1. Питання, які виносяться для вивчення та обговорення:

1. *Що таке концепція Нової української школи? Для чого вона потрібна?*
2. *Які основні компоненти увійдуть до «формули Нової української школи»?*
3. *Якими професійними компетентностями та особистісними якостями має володіти керівник закладу освіти як лідер Нової української школи.*

1.2. Завдання до семінару

1. *Проаналізуйте* Концепцію Нової української школи, виступи Л.Гриневич, інші матеріали, подані на інформаційних сайтах МОН України з метою рефлексії діяльності педагога, керівника закладу освіти в умовах реформування освіти
2. *Прокоментуйте* такі положення та цитати.
 - Концепція «Нової української школи» – це ідеологія реформи середньої освіти.
 - Нова українська школа має бути в авангарді змін
 - «Школа компетентностей – це читання з розумінням» (Л.Гриневич)
 - Школа має працювати на засадах педагогіки партнерства
3. *Аргументуйте* ризики: не впровадження реформ; упровадження концепції Нової української школи
4. *Визначте та прокоментуйте* компоненти формули Нової української школи. Які з елементів, на Ваш погляд, потребують уточнення, заміни, розширення тощо.
5. *Висловіть* Ваші думки щодо структурної моделі випускника школи.

Семінарсько-практичне заняття 3. Компаративні дослідження вищої освіти (4 год.)

Форма проведення : семінар-конференція

Тематичні площини дискусій

1. Академічні (наукові) ступені і учені звання у країнах світу: генеза розвитку і сучасні значення понять «бакалавр», «магістр», ліценціат, кандидат, доктор, доктор філософії, професор, доцент.
2. Управління вищою освітою у зарубіжних країнах. Суб'єкти освітнього процесу у вищій школі зарубіжних країн.
3. Підготовка докторів філософії у зарубіжних країнах.
4. Європейські мета рамки кваліфікацій, Дублінські дескриптори, Національна рамка кваліфікацій: порівняльна характеристика.

Методичний коментар.

Формат проведення передбачає **три** варіанти підготовки студентів до участі у семінарі.

Перший варіант: здобувач вищої освіти готує коротке (до 5 хв.) повідомлення з кожного питання, але з конкретизацією предмета дослідження у **компаративному** вимірі (наприклад, управління ВО у Канада і США; сучасні ступені в англomовних країнах). Розповідь може супроводжується слайдами для кращого унаочнення інформації. Оцінювання: мак. 5 за кожен доповідь.

Другий варіант: здобувач вищої освіти обирає для доповіді одне питання і максимально повно викладає результати порівняльного дослідження. Час доповіді – не менше 15 хв. з обов'язковим мультимедійним супроводженням.

Оцінювання: мак. 15 за доповідь.

Третій варіант: комбінований, коротка доповідь по одному з питань, повна доповідь по одному з питань.

Оцінювання: мак. 20 бал.

Студенти також готують по 2 питання згідно із тематичним спрямуванням дискусій, одне з яких має бути *проблемним* і передбачати пояснення власної точки зору.

За участь у дискусіях, доповнення, питання студенти можуть набрати додаткові бали.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота з курсу «» – це важлива форма опанування цієї дисципліни. Вона покликана доповнити, узагальнити й систематизувати лекційний матеріал, розвинути навички роботи з методичними матеріалами та науковими першоджерелами, стимулювати пізнавальну активність і творчий пошук студентів.

Успішне проведення самостійної роботи залежить від багатьох чинників. Одним із найбільш істотних є сумлінна підготовка студента до неї.

Насамперед ознайомтеся з **темою** самостійної роботи, з'ясуйте, який саме **навчальний матеріал** пропонується до розгляду, пригадайте його місце в системі навчального курсу. Уважно прочитайте **план** заняття, ознайомтеся зі **списками основної та додаткової літератури**.

Якщо семінарському заняттю передувала **лекція** з тієї самої теми, слід **проглянути її конспект**, який допоможе вам зорієнтуватися в навчальному матеріалі, звернути увагу на проблемні питання й завдання, запропоновані викладачем, на значення нових термінів, на рекомендовані наукові джерела.

Основними дидактичними цілями проведення семінарських занять є такі:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань здобувачів вищої освіти зі змістовного модулю, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання; □
- спонукати здобувачів до колективного творчого обговорення найбільш складних питань з теорії і практики управління, активізація їх до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування у них навичок самоосвіти; □
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів управлінської діяльності.

Форми проведення семінарів

Семінар-колоквіум — це систематизація теоретичних і фактичних знань (підготовка та презентація матеріалу з певної теми, обговорення її та формулювання висновків), спрямована в основному на придбання нових знань і когнітивних вмінь (від англ. «cognitive» — пізнавальний).

Семінар-колоквіум проходить зазвичай у формі дискусії, в ході якої здобувачам вищої освіти надається можливість висловити свою точку зору на проблему, що розглядається, вчитися обґрунтовувати і захищати її. Аргументуючи і відстоюючи свою думку, здобувач демонструє, наскільки глибоко і усвідомлено він засвоїв вивчений матеріал. Від студента вимагається: знання

різних точок зору, висловлених у джерелах (підручниках, посібниках, статтях) з даної проблеми, а також обов'язково наявність власної думки з обговорюваних питань і вміння його аргументувати.

Семінар – круглий стіл – це форма публічного обговорення чи висвітлення якихось питань, коли учасники висловлюються у визначеному порядку за обраною темою або питаннями, які пропонуються для обговорення. Студенти заздалегідь готують доповіді, реферати та виступи за темою семінару. На занятті вони заслуховуються, після чого починається їх обговорення, аналіз, коментування, обмін думками. На семінарі дискутуються проблеми, обговорюються шляхи розв'язання управлінських задач.

АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ:

- проаналізуйте тему заняття, подумайте над його дидактичними цілями і основними проблемами, які винесені на обговорення;
- опрацюйте рекомендовану навчальну, наукову та методичну літературу, при цьому обов'язково конспектуйте і занотуйте прочитане, виписуйте те, що, на ваш погляд, сприятиме ефективному проведенню семінарського заняття;
- намагайтеся сформулювати свою думку з кожного питання і обґрунтуйте свої міркування; □
- запишіть запитання, які виникли у вас під час підготовки до проведення семінарського заняття; □
- складіть план-конспект відповіді на кожне питання, використовуючи різні форми: тезисний план, порівняльна таблиця, тези, есе тощо.

Тест для самоконтролю, який охоплює ключові питання. Обов'язково виконайте його і перевірте правильність відповідей. Проаналізуйте власні помилки: вони можуть свідчити про певні «прогалини» у ваших знаннях. Заповніть ці «білі плями» і ще раз зверніться до питань тесту.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Завдання для самостійної роботи, які виконуються на платформі Moodle

Практикум 1. (до лекції 1)

1. Пошук в Інтернет-ресурсах інформації про міжнародні і національні наукові журнали: "Порівняльна освіта" ("Comparative Education"), "Міжнародний огляд освіти" ("International Review of Education"), "Середземноморський журнал досліджень освіти" ("Mediterranean Journal of Educational Studies"), "Міжнародний журнал розвитку освіти" ("International Journal of Educational Development"), "Порівняльний огляд освіти" ("Comparative Education Review"), "Поточні питання порівняльного освіти" ("Current Issues in Comparative Education") та ін.

2. За результатами пошукової роботи готується мультимедійна презентація «Міжнародні і національні наукові журнали з компаративної освіти і педагогіки».

Формат інформації (розміщений на 2 слайдах): Назва, логотип, картинки з зображенням номерів, рік створення, відомості про науко метричні бази основні площини досліджень або рубрики; інше

Практикум 2. (до лекції 2)

Міжнародна практика оперує кількома засобами вимірювання навчальних досягнень учнів:

1. **PISA** – міжнародна програма оцінки знань та умінь учнів за напрямками “грамотність читання”, “математична грамотність”, “природничонаукова грамотність”;
2. **TIMSS** – міжнародне дослідження якості математичної та природничо-наукової освіти;
3. **PIRLS** – міжнародний проект “Вивчення якості читання та розуміння тексту”;

4. **IEAP** – дослідження порівняльної оцінки математичної підготовки учнів;
5. **CIVICS** – порівняльна оцінка громадянської освіти випускників середньої та основної школи;
6. **SITES** – порівняльне дослідження інформаційних та комунікаційних технологій в освіті.

Завдання: Користуючись Інтернет-ресурсами, *знайдіть* інформацію про **дві** програми міжнародних моніторингових досліджень якості освіти. *Заповніть* порівняльну таблицю за такими показниками: цільова аудиторія дослідження; періодичність проведення; мета дослідження, основні завдання; стисла інформація про методику дослідження; результати участі України (за наявності даних) за останні роки.

Тематика педагогічних есе

Основні тематичні площини

1. Історія академічних (наукових) ступенів і учених звань.
2. Управління вищою освітою у зарубіжних країнах. Суб'єкти освітнього процесу у вищій школі зарубіжних країн.
3. Підготовка докторів філософії у зарубіжних країнах.

Теми педагогічних есе

1. Порівняйте управління вищою освітою в одній із країн ЄС і в Україні: визначте загальне, спільне, особливе (національне).
2. Порівняйте управління вищою освітою в одній із країн ЄС і країн, яка не входить до ЄС: визначте загальне, спільне, особливе (національне).
3. Порівняйте управління вищою освітою в одній із країн ЄС і США: визначте загальне, спільне, особливе (національне).
4. Проаналізуйте розвиток інституту академічних (наукових) ступенів і учених звань в Україні у різні періоди державності. Визначте і охарактеризуйте періоди.
5. Проаналізуйте розвиток інституту академічних (наукових) ступенів і учених звань у Європейських університетах у різні періоди.
6. Порівняйте сучасні академічні ступені, які здобувають у країнах ЄС (2-3 країни на вибір) або Болонського процесу (2-3 країни на вибір). Акцентуйте увагу на профілі програми (спеціальності), за якою навчається в МДУ. Опишіть за такими параметрами: типи ВНЗ яких здобувають ступінь, умови вступу на навчання, професійні звання, ступені, які присуджують, терміни навчання; освітні програми (за Вашим профілем), навчальні дисципліни, кредити; практика.
7. Порівняйте докторську підготовку (Phd) на прикладі 3 країн ЄС або 3 країн Болонського процесу або однієї країни ЄС, країни Болонського процесу та США (або Канади, Японії, Австралії). Акцентуйте увагу на профілі програми (спеціальності), за якою навчається в МДУ. Опишіть за такими параметрами: типи ВНЗ яких здобувають ступінь, умови вступу на навчання, професійні звання, ступені, які присуджують, терміни навчання; освітні програми (за Вашим профілем), навчальні дисципліни, кредити; практика.

Методичні рекомендації щодо написання есе

Вступ

Есе від французького «essai», англ. «essay», «assay» – спроба, проба, нарис; від латинського «exagium» – зважування. Творцем жанру есе вважається Монтень («Досліди», 1580 р.).

Есе є науковим твором з вільною композицією структури, що відображає індивідуальні враження та міркування з конкретної проблеми або питання і, як правило, не претендує на визначальне або вичерпне трактування предмета.

Есе може мати філософський, історико-біографічний, публіцистичний, літературно-критичний, науково-популярний, белетристичний характер.

Есе студента – це самостійна письмова робота на тему, запропоновану викладачем (тема може бути запропонована і студентом, але погоджена з викладачем).

Есе спрямовані на здатності чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використати основні категорії аналізу, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати свої висновки; оволодіти науковим стилем мови.

Тема есе

Тема не повинна ініціювати виклад лише визначень понять, її мета – спонукати здобувача до процесу міркування. Тема есе повинна містити в собі питання, проблему, мотивувати на міркування. Наприклад, тема «Порівняйте джерела фінансування вищої освіти у нашій країні і однієї з зарубіжних (за вибором)» передбачає не тільки визначення загальних для всіх трьох концепцій положення, але і розробку категорій для порівняння.

Структура есе

1. Титульний аркуш

2. Вступ – обґрунтування вибору даної теми, включає низку компонентів, пов'язаних логічно і стилістично.

На цьому етапі дуже важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження.

При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на наступні питання: «Чи треба давати визначення термінам, що пролунали в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є важливою в даний момент?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування по темі?», «Чи можу я розділити тему на трохи більше дрібних підтем?».

3. Основна частина – це виклад результатів теоретичного дослідження питання.

Залежно від поставленого питання аналіз проводиться на основі наступних категорій: причина - наслідок, загальне - особливе, форма - зміст, частина – ціле; сталість - мінливість.

У процесі написання есе необхідно пам'ятати, що один параграф має містити тільки одне твердження й відповідний доказ, підкріплений графічним й ілюстративним матеріалом. Отже, наповнюючи змістом розділи аргументацією (відповідної підзаголовкам), необхідно в межах параграфа обмежити себе розглядом однієї головної думки.

4. Висновок – узагальнення й аргументовані висновки з теми. Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині. Методи, що рекомендуються для складання висновку: повторення, ілюстрація, цитування, вражаюче твердження. Висновок може містити такий дуже важливий, що доповнює есе елемент, як вказівка на застосування (імплікацію) дослідження, не виключаючи взаємозв'язку з іншими проблемами.

Вимоги до фактичних даних і інших джерел

При написанні есе надзвичайно важливо те, як використовуються емпіричні дані та інші джерела. Не можна забувати також, що дані, що стосуються спірних питань, завжди піддаються сумніву. Від автора не чекають визначеної або остаточної відповіді. Необхідно зрозуміти сутність фактичного матеріалу, пов'язаного з цим питанням, і продемонструвати це в есе. Не можна посилалися на роботи, які автор есе не читав сам.

Обсяг роботи: 6-7 сторінок (0,2 авт. др. арк.) формату А4.

Як підготувати і написати есе?

Якість будь-якого есе залежить від трьох взаємозалежних складових, таких як:

- вихідний матеріал, який буде використаний (конспекти прочитаної літератури, лекцій, власні міркування й накопичений досвід по даній проблемі);
- якість обробки наявного вихідного матеріалу (його організація, аргументація й доводи);
- аргументація (наскільки точно вона співвідноситься з піднятими в есе проблемами).

Процес написання есе можна розбити на кілька стадій: обмірковування – планування – написання – перевірка – виправлення. Планування – визначення мети, основних ідей, джерел інформації, термінів закінчення і представлення роботи.

Мета повинна визначати дії. Ідеї, як і цілі, можуть бути конкретними і загальними, більш абстрактними. Думки, почуття, погляди і уявлення можуть бути виражені у формі аналогій, асоціації, припущень, міркувань, суджень, аргументів, доказів і т.д.

Аналогії – виявлення ідеї та створення уявлень, зв'язок елементів значень.

Асоціації – відображення взаємозв'язків предметів і явищ дійсності у формі закономірного зв'язку між нервово - психічними явищами (у відповідь на той чи інший словесний стимул видати «першу прийшла в голову» реакцію).

Припущення – твердження, не підтвержене ніякими доказами.

Міркування – формулювання і доказ думок.

Аргументація – ряд пов'язаних між собою суджень, які висловлюються для того, щоб переконати читача (слухача) у вірності (істинності) тези, точки зору, позиції.

Судження – фраза або речення, для якого має сенс питання: істинно або хибно?

Доводи – обґрунтування того, що укладення вірно абсолютно або з якої-небудь часткою ймовірності. В якості доказів використовуються факти, посилання на авторитети, свідомо істинні судження (закони, аксіоми і т.п.), докази (прямі, непрямі, «від протилежного», «методом виключення») і т.д.

Коректність – це стиль написаного. Стиль визначається жанром, структурою роботи, цілями, які ставить перед собою пишучий, читачами, до яких він звертається.

Оцінювання есе

Критерії оцінки есе можуть трансформуватися залежно від їхньої конкретної форми, при цьому загальні вимоги до якості есе можуть оцінюватися за такими критеріями:

Критерій	Вимоги до студента	Максимальна кількість балів
----------	--------------------	-----------------------------

Знання і розуміння контенту	<ul style="list-style-type: none"> • Викладає зміст, коректно використовує поняття і терміни, наводить приклади; • самостійність виконання роботи. 	2 бали
Аналіз та оцінка інформації	<ul style="list-style-type: none"> • Грамотно застосовує категорії аналізу; • вміло використовує прийоми порівняння та узагальнення для аналізу взаємозв'язку понять і явищ; • здатний пояснити альтернативні погляди на розглянуту проблему й дійти узагальнюючого висновку; • діапазон використовуваного інформаційного простору (студент використовує велику кількість різних джерел інформації); • обгрунтовано інтерпретує текстову інформацію за допомогою графіків, таблиць і діаграм; • дає особисту оцінку проблемі. 	4 бали
Побудова суджень	<ul style="list-style-type: none"> • Ясність і чіткість викладу інформації; • логіка структурування доказів. Висунуті тези супроводжуються грамотною аргументацією; • наводяться різні точки зору і дається особиста оцінка; • загальна форма викладу отриманих результатів та їх інтерпретації відповідає жанру проблемної наукової статті. 	3 бали
Оформлення роботи	<ul style="list-style-type: none"> • Робота відповідає основним вимогам до оформлення та використання цитат; • дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм української літературної мови; • оформлення тексту з повним дотриманням правил орфографії та пунктуації; • відповідність формальним вимогам. 	1 бал

Рекомендовані джерела У читальному залі ФІМ

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підруч. – К. : Академвидав. – 2015.
2. Сисоєва С. О., Соколова І. В. Теорія і практика вищої освіти: навч. посіб.. – К. ; Маріуполь. – 2016.
3. Іванов С.В., Гуткевич С.О., Оніщенко І.Г. Дичківський С.І. Міжнародні освітні системи : підруч. – Одеса : Апрель. – 2014.
4. Ткачова Н.О. Ціннісні парадигми освіти. – Харків : Основа. – (Б-ка дурн. «Упр. шк. » Вип. 2(26). – 2005.
5. Товканець Г.В. Університетська освіта : нач.- метод. посіб. – К.: Кондор. – 2015.

Додаткова література

- Сбруєва А. А. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. / А. А. Сбруєва. – 2-ге вид., стер. – Суми: Університетська книга, 2005. – 320 с. Чепіль М.М. «Порівняльна педагогіка». – К.: Академвидав, 2014. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).
- Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навч. посібник. – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.
- Соколова І.В. Наукові праці (див. інформаційні ресурси)
- Веб-сайти університетів (ВНЗ) зарубіжних країн
- Веб-сайти Центрів компаративної педагогіки (див. лекцію 2)

- Веб-сайти фахових журналів з компаративних досліджень (див. лекцію 1).
- Інформаційні матеріали до семінарсько-практичного заняття 3.

Перелік питань, що включені до модульної контрольної роботи, комплексної контрольної роботи, ректорської контрольної роботи

- Базові поняття компаративної педагогіки:
 - Нормативна база розвитку освіти і вищої освіти. Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту»: види освіти, форми здобуття освіти, структура освіти, стандарти освіти, освітня програма, система забезпечення якості; типи закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти; Рівні та ступені вищої освіти; Стандарти освітньої діяльності, стандарти вищої освіти; Система вищої освіти; Система забезпечення якості вищої освіти в Україні; основні завдання закладу вищої освіти; типи закладів вищої освіти.
 - Основні положення Концепції Нової української школи:
 - Основні положення документу «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)».
 - Європейські мета рамки кваліфікацій. Національна рамка кваліфікацій.
1. Об'єкт, предмет, функції та завдання порівняльної педагогіки.
 2. Джерельна база дослідження проблем порівняльної педагогіки.
 3. Наукові підходи до дослідження проблем компаративної педагогіки.
 4. Принципи компаративного дослідження проблем освіти.
 5. Основні історичні періоди розвитку порівняльної педагогіки.
 6. Основні тренди розвитку середньої освіти у європейському освітньому просторі.
 7. Реформування середньої освіти України у контексті загально світових змін: основні напрямки, структурні зміни
 8. Система вищої освіти України,
 9. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти у Європейському освітньому просторі.
 10. Болонський процес : історія, суб'єкти, основні положення
 11. Напрямки реалізації Болонських реформ у вищій освіті.
 12. Освітні концепції (неперервної освіти), підходи (компетентнісний, студентоцентрований) у вищій освіті.
 13. Стандарти забезпечення якості вищої освіти.
 14. Вимоги до освітніх програм. Профіль нових освітніх програм.
 15. Сучасні моделі університетської освіти.

Формати проведення заліку: воркшоп

Методичні коментарі до форматів проведення заліку

Воркшоп є активним розвиваючим методом групової роботи. Саме поняття (в перекладі з англійської workshop – майстерня) вказує на його центральну ідею: на воркшопі всі учасники активні і самостійні. В основі методу лежить інтенсивна групова взаємодія, при цьому акцент робиться на отримання динамічного знання.

Воркшоп являє собою дослідження, в центрі якого лежить окремо взята і неоднозначна проблема. Спеціальним чином організований процес роботи в групі дозволяє поглянути на неї об'ємно, з різних, часом найнесподіваніших ракурсів. Воркшоп допомагає актуалізувати досвід, наявний в групі і інтегрувати на основі існуючих ресурсів новий погляд і розуміння розглянутої проблеми. Таким чином, воркшоп допомагає стати всім його учасникам після закінчення більш компетентними, ніж на початку.

Знання, отримані в процесі воркшопу, є продуктом активної діяльності самих учасників, що багаторазово підвищує ефективність їх засвоєння.

Основні відмінності воркшопу від заходів іншого типу – висока інтенсивність групової взаємодії, активність і самостійність учасників, актуальний досвід і особисте переживання. Експерт, керівник воркшопу допомагає учасникам визначити мету, завдання високопродуктивної майстерні, підбирає методи і прийоми для активного дослідження.

Учасники заходу використовують особистий досвід і знання та вміння, наявні у них з теми воркшопу. Вони діляться ними з іншими учасниками заходу. Ведучий вміло контролює процес, спрямовує діяльність групи.

Тривалість міні воркшопа 1 година.

Завдання для модульної (комплексної) контрольної роботи.

Варіанти завдань, складені за тестовими технологіями. Кожний студент, який залучений до написання ККР, має свій варіант завдань і виконує його на платформі Moodle або на спеціальному аркуші.

Модульні контрольні роботи (МКР) виконуються за двома варіантами.

Комплексні контрольні роботи (ККР) розробляються для кожного студента.

Формат МКР

- Перше завдання репродуктивного типу: *дати визначення поняттям, назвати....*
- Друге завдання репродуктивно-продуктивного типу: *охарактеризувати, з'ясувати особливості, функції тощо об'єкта.*
- Третє завдання передбачає рефлексію знань студентів за тематикою змістових модулів. Приклади завдань: *визначити, проаналізувати, довести, висловити власну думку щодо.*
- Четверте завдання спрямовано на перевірку рівня сформованості практичних умінь і навичок.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ, ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

- Внесок університетів у Болонський процес. Офіційний випуск. 2- е вид. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.euroosvita.osp-ua.info/use_rfiles/file/2012/Tuning_UA.doc
- Довідник користувача Європейської кредитно-трансферної системи http://mdu.in.ua/index/bolonskij_proces/0-52
- ЄВРОПА 2020: стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання [Електронний ресурс] / Європейська комісія. — Текст. дані. — Режим доступу: old.minjust.gov.ua/file/31493 (дата звернення: 12.08.16). — Назва з екрана.
- Національний освітній глосарій: вища освіта / [авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий та ін. ; за ред. В. Г. Кременя] ; МОН України, НАПН України, Нац. Темпус-офіс в Україні. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Київ : Плеяди, 2014. — 100 с.
- Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с. — Бібліогр.: с. 21. — (До 25-річчя незалежності України).
- Нова школа : простір освітніх можливостей. Проект для обговорення. — 2016. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
- Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII : [станом на 14.06.2016 р.] // Законодавство України / Верхов. Рада України. — Текст. дані. — Київ, 2016. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 12.08.16). — Назва з екрана.

- Про затвердження Національної рамки кваліфікацій [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 23 листоп. 2011 р. № 1341 // Законодавство України / Верхов. Рада України. — Текст. дані. — Київ, 2011. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звернення: 12.08.16). — Назва з екрана.
- Про освіту : Закон України № 2145–VIII від 5 вересня 2017 року // Відомості Верховної Ради України. – № 38-39, 29 вересня 2017 року. – С. 5–117.
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) http://mdu.in.ua/index/bolonskij_proces/0-52
- Annual report 2015 (2016)/ European University Association. Editing: Jessica Carter – 45 p. [Electronic resource]. – URL : www.eua.be (eng).
- CoRe Projects: Competences in Education and Recognition. - <http://www.core-project.eu/>
- The Millennium Development Goals Report, 2015 [Electronic resource] / United Nations. — Electronic data. — New York, 2015. — 75 p. — Mode of access: [http://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20\(July%201\).pdf](http://www.un.org/millenniumgoals/2015_MDG_Report/pdf/MDG%202015%20rev%20(July%201).pdf). — Title from the screen.
- Tuning Educational Structures in Europe – [online] – Available from : <http://www.unideusto.org/tuningeu/> (eng).
- Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles. – <http://core-project.eu/documents/Tuning%20G%20Formulating%20Degree%20PR4.pdf>
- Trends 2015: Learning and Teaching in European Universities (2015) / by Andree Sursoce – EUA – 133 p. (eng).

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ БІБЛІОТЕКИ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ НАВЧАЛЬНИМИ ПІДРУЧНИКАМИ (ПОСІБНИКАМИ) З ДИСЦИПЛІНИ «КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА»

з/п	Автор підручника (навчального посібника тощо)	Найменування підручника (навчального посібника тощо), вихідні дані	Рік видання
	Дичківська І.	Інноваційні педагогічні технології : підруч. – К. : Академвидав	2015
	Сисоєва С. О., Соколова І. В.	Теорія і практика вищої освіти: навч. посіб.. – К. ; Маріуполь	2016
	Іванов С.В., Гуткевич С.О., Оніщенко І.Г. Дичківський С.І.	Міжнародні освітні системи : підруч. – Одеса : Апрель	2014
	Ткачова Н.О.	Ціннісні парадигми освіти. – Харків : Основа. – (Б-ка дурн. «Упр. шк. » Вип. 2(26))	2005
	Товканець Г.В.	Університетська освіта : нач.-метод. посіб. – К.: Кондор	2015

